

امیرعباس میرزاخانی*

کرونا و سال جدید آموزشی

بدون تردید یکی از چالش‌های مشترک جوامع در دوران پاندمی کرونا تداوم فرایند یاددهی - یادگیری است و به همین سبب در کشورهای مختلف تلاش شد تا با مدیریت بحران که پیشگیری و مقابله با آن تاکنون به نتیجه قابل استفاده‌ای برای همگان منجر نشده است، سناریوهای ممکن برای بازگشایی مدارس و تداوم فرایند آموزش برنامه ریزی و اجرا شود.

در این میان وزارت آموزش و پرورش با کمترین زمان و با مدیریت بهنگام، توانست با همکاری رسانه ملی و تلاش شبانه روزی متخصصان فنی و راه اندازی شبکه آموزشی دانش آموزان «شاد»؛ در فضای مجازی، خلأهای ایجاد شده در فرایند تعلیم و تربیت پس از تعطیلی مراکز آموزشی را تا حدودی حل و فصل کند و خوشبختانه سال تحصیلی با مقبولیت مطلوب و مشارکت معلمان، دانش آموزان و معلمان به پایان رسید. اما نباید از این غافل بمانیم که با توجه به اینکه هنوز راه حل تثبیت شده‌ای برای درمان کرونا وجود ندارد، سال تحصیلی آینده بر خلاف سال‌های گذشته، بازگشایی و شروعی عادی نخواهد داشت و آموزش و پرورش باید با سناریویی ترکیبی از آموزش‌ها به استقبال سال تحصیلی جدید برود. شروع سال تحصیلی جدید در کشور ما بر اساس مصوبه مجلس شورای اسلامی اول مهر است اما با توجه به آن که بسیاری از دانش آموزان فرصت یادگیری بخش کوتاهی از مطالب را در سال تحصیلی گذشته از دست دادند و نمی‌توان برای جبران این وضعیت تا پاییز آینده منتظر ماند، بازگشایی زودتر از زمان معمول پیش بینی شده است.

براساس نظر متخصصان و مسئولان ستاد ملی مقابله با کرونا احتمال ورود موج جدید ویروس کرونا و همزمانی آن با ویروس آنفلوآنزا در کشور ممکن است شروع سال تحصیلی جدید را با مشکلاتی فراتر از قبل مواجه کند و مدارس نتوانند پذیرای تمام دانش آموزان باشند، در نتیجه لازم است یک برنامه مشخص برای دانش آموزان در مناطق مختلف کشور مبتنی بر یافته‌های آماری و میزان شیوع ویروس کرونا تدوین شود که نیازهای آموزشی، اجتماعی و منطقه‌ای دانش آموزان را مورد توجه قرار دهد. مطمئناً در سال تحصیلی جدید تلاش می‌شود برقراری کلاس‌ها با رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی و چینی‌ش خاص نیمکت‌ها همراه باشد، امکان تهویه صحیح فضاهای آموزشی فراهم و برنامه مناسبی برای پاکسازی و ضدعفونی دوره‌های این فضاها تدوین و اجرایی شود.

بی تردید مقابله با شرایط غیرمعمول مستلزم تغییرات برنامه‌ریزی شده است به همین منظور آموزش و پرورش با درک شرایط خانواده‌ها و پاندمی کرونا در کشور و همچنین اقدامات دولت و وزارت بهداشت در این خصوص و ضرورت حاکمیتی بودن امر آموزش، ترکیبی از آموزش‌های تلویزیونی، سامانه «شاد» و بسته‌های آموزشی را بنا به مقتضیات به دانش آموزان ارائه کرده است. به گونه‌ای که این سناریو باید بتواند دربرگیرنده راهکارهایی برای مقابله با نابرابری‌های آموزشی ناشی از شرایط آموزش در ایام کرونا بوده و پیامدهای ناگوار آن کمترین آسیب و افت را به دانش آموزان مناطق محروم وارد کند. آموزش و پرورش در نظر دارد تا حداقل با سه سناریو به استقبال بازگشایی مدارس در سال تحصیلی جدید برود. بر اساس تصمیم‌های اتخاذ شده، برقراری کلاس و آموزش در مناطق قرمز صرفاً به صورت مجازی و از طریق شبکه «شاد»؛ و آموزش‌های تلویزیونی، در مناطق زرد به صورت ترکیبی و به صورت تلفیقی از شیوه آموزش مجازی و حضوری و با تصمیم‌گیری شورای مدرسه و در مناطق سفید به صورت حضوری است.

در این زمینه باید برحسب نیاز دانش آموزان به موارد آموزشی، علمی و اجتماعی از شیوه آموزشی مناسب استفاده کرد. ممکن است بنا به ضرورت نیاز باشد تا تعداد دانش آموزان حاضر در کلاس‌ها کاهش یابد و این وضعیت، فرصت مناسبی را برای گروه بندی دانش آموزان بر اساس روش‌های آموزشی مناسب فراهم می‌کند. درصدی از دانش آموزان کشور

برحسب موقعیت های جغرافیایی در مناطقی هستند که امکان دسترسی به آموزش و تلویزیونی و شبکه های مجازی را ندارند و لازم است انتظارات ما از یادگیری دانش آموزان و نحوه ارزیابی آنها مورد بازبینی قرار گیرد.

از جمله این مناطق؛ مناطق حاشیه ای شهرهای بزرگ و غالباً محروم، روستاهای مناطق صعب العبور و فاقد امکانات فنی اینترنت و عشایری است که وزارت و آموزش و پرورش برای آموزش دانش آموزان در این مناطق، تهیه بسته های آموزشی، استفاده از ظرفیت راهبران آموزشی و نوعی از آموزش بر مبنای شایستگی را پیش بینی کرده است که علاوه بر مقابله با پیامدهای تعطیلی مدارس، موجب کاهش تفاوت و آموزش های ناشی از جایگاه اقتصادی و اجتماعی در بین دانش آموزان می شود.

در این زمینه لازم است تا بخش های مختلف دولت شرایط را برای بهره مندی از امکاناتی مانند اینترنت، تهیه گوشی های هوشمند و همچنین بهبود وضعیت بهداشت جسمی و روانی، سکونت، تغذیه مناسب و سایر نیازهای اولیه ضروری دانش آموزان ارتقا دهند تا این موضوع بتواند موجب افزایش حداکثری ظرفیت یادگیری در دانش آموزان و تمرکز معلمان بر آموزش شود.

آنچه مسلم است نقش مهم و تاثیر گذار مشارکت و همراهی خانواده ها در امر آموزش دانش آموزان است. با توجه به آنکه براساس نظر متخصصین ستاد ملی مقابله با کرونا این بیماری ادامه دارد و فصل پاییز شرایط را سخت تر خواهد کرد؛ والدین می توانند با مشارکت خود نظام و آموزش را در ارائه آموزش های با کیفیت و ثمر بخش کمک کنند.

در این میان وزارت آموزش و پرورش تلاش می کند تا با ارائه آموزش و تلویزیونی، تقویت و بروزرسانی سامانه و ارتقای آن از یک پیام رسان عادی به یک مدرسه تعاملی مجازی و همچنین ارائه بسته های آموزشی ویژه مناطق خاص در آغاز سال تحصیلی، فرصت دسترسی برابر آموزش را برای همه دانش آموزان فراهم کند و تحقق این امر به مشارکت همه جانبه بخش و آموزش های مختلف دولت نیازمند است تا در این شرایط، نظام آموزشی کشور بتواند در بستری امن و آرام وظایف اصلی خود را به سرانجام برساند.

*معاون رسانه روابط و عمومی وزارت آموزش و پرورش